

Nr 114.*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till centraldepån för blindas arbeten.*

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln, punkten 92, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Driften av centraldepån för blindas arbeten för budgetåret 1949/50 beräkna ett anslag av 160 000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 115, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 11 mars 1949, föreslagit riksdagen att anvisa dels till Driften av centraldepån för blindas arbeten å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1948/49 ett anslag av 14 125 kronor, dels till samma ändamål för budgetåret 1949/50 ett anslag av 187 000 kronor, dels ock till Förlagskapital åt centraldepån för blindas arbeten för budgetåret 1949/50 under fonden för förlag till statsverket ett investeringsanslag av 72 000 kronor.

Till driften av centraldepån för blindas arbeten har för innevarande budgetår anvisats ett anslag av 160 000 kronor.

Sedan depån började sin egentliga verksamhet i början av år 1947, har den lidit avsevärda förluster. I propositionen lämnas en närmare redogörelse för orsakerna härtill ävensom för en av statens sakrevision i anledning härav verkställd utredning rörande depåns verksamhet m. m. Enligt denna utredning har förlusten till och med budgetåret 1947/48 utgjort 72 594 kronor 35 öre. Depåns förlagskapital, som uppgått till 610 000 kronor, varav 540 000 kronor tillskjutits av staten, har på grund härav minskat med detta belopp. Kungl. Maj:t har föreslagit, att förlagskapitalet uppbringas till det tidigare beloppet och att för detta ändamål ett belopp av 72 000 kronor anvisas för nästa budgetår såsom investeringsanslag under fonden för förlag till statsverket. En av statens blinddepånämnd begärd utökning med 325 000 kronor av förlagsmedlen har departementschefen däremot icke för närvarande kunnat tillstyrka.

I syfte att för framtiden undvika opåräknade förluster ha vissa åtgärder för förbättrad kontroll m. m. redan vidtagits.

Avsevärda svårigheter möta nämnden, när det gäller såväl inköp av råmaterial som försäljning av färdiga varor. Frågan om centraldepåns uppgifter och formerna för dess verksamhet har med anledning härav aktualiserats. Nämnden anser icke den nuvarande verksamhetsformen medge tillräcklig rörelsefrihet och har bl. a. ifrågasatt centraldepåns ombildning till aktiebolag. Frågan

om formerna för verksamhetens bedrivande i framtiden har för utredning överlämnats åt statens sakrevision, som emellertid ännu icke slutfört denna utredning.

Blinddepånämnden har föreslagit att för innevarande budgetår skall till driften av centraldepån anvisas ett tilläggsanslag av 22 450 kronor. Departementschefen har föreslagit ett anslag av 14 125 kronor, varav 1 600 kronor för övertidsersättningar, 2 975 kronor för ett kontorsbiträde, 6 750 kronor för revisionskostnader och 2 800 kronor för avlönande av en lagerchef under fyra månader. Någon ökad medelsanvisning för omkostnader har icke förordats, men departementschefen förutsätter, att å varuförsäljningen under innevarande budgetår eventuellt uppkommande överskottsmedel få med Kungl. Maj:ts medgivande i oundgängligen erforderlig omfattning tagas i anspråk för dylika kostnader.

För driften av centraldepån för blindas arbeten föreslås för nästa budgetår ett anslag av 187 000 kronor, varav 114 500 kronor beräknats för avlöningar och 72 500 kronor för omkostnader.

Det för avlöningar beräknade beloppet innebär en ökning med 17 500 kronor i förhållande till löpande budgetårs anslag. Ökningen hänför sig bl. a. till en ny befattning som lagerchef, en ny kontorsbiträdestjänst samt ökade kostnader för extra arbetskraft.

Det för omkostnader beräknade beloppet innebär en ökning med 9 500 kronor i förhållande till löpande budgetårs anslag.

Utskottet. Det sätt, på vilket verksamheten vid centraldepån för blindas arbeten hittills bedrivits, ger anledning till bestämda anmärkningar. Kontrollen i fråga om såväl redovisning av inkomster och utgifter som det ekonomiska handhavandet av verksamheten över huvud taget synes ha blivit åsidosatt. Även om vissa opåräknade omständigheter försvårat depåns verksamhet, måste det betecknas som otillfredsställande att redan efter något mer än ett års verksamhet en så avsevärd förlust kunnat uppkomma. Frånvaron av kontroll har jämväl medfört, att två befattningshavare brustit i redovisning för omhänderhavda medel.

Utskottet finner det uppenbart, att en effektivisering av ledningen av depåns verksamhet i fortsättningen måste komma till stånd. Det torde få förutsättas, att genom de förbättringar, som redan vidtagits, ett återupprepande av de påtalade ekonomiska missförhållandena icke skall behöva befaras. Det fortsatta utredningsarbetet inom statens sakrevision torde komma att ge belägg för vilka ytterligare åtgärder, som kunna vara påkallade för säkerställande av att verksamheten omhänderhas på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.

I fråga om depåns fortsatta verksamhet vill utskottet vidare framhålla, att utskottet finner det angeläget att syftet att lämna de blinda hantverkarna biträde genom inköp och distribution av råvaror och försäljning av färdiga produkter fullföljes på ett sådant sätt, att effektiv hjälp erhålles. En sådan hjälp torde såsom framhållits i propositionen komma att i högre grad än

hittills erfordras särskilt i fråga om försäljning av hantverkarnas produkter. Det är därför av vikt, att ett intimt samarbete etableras mellan ledningen av centraldepån och de frivilliga organisationerna på detta område.

Ehuru utskottet funnit de i propositionen berörda förhållandena kring centraldepåns hittillsvarande verksamhet otillfredsställande, vill utskottet likväl tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av medel, såväl i vad gäller täckning för det uppkomna underskottet i förlagskapitalet som i fråga om driften av centraldepån under innevarande budgetår och budgetåret 1949/50.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Driften av centraldepån för blindas arbeten* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1948/49 under femte huvudtiteln anvisa ett anslag av 14 125 kronor;

b) till *Driften av centraldepån för blindas arbeten* för budgetåret 1949/50 under femte huvudtiteln anvisa ett anslag av 187 000 kronor;

c) till *Förlagskapital åt centraldepån för blindas arbeten* för budgetåret 1949/50 under fonden för förlag till statsverket anvisa ett investeringsanslag av 72 000 kronor.

Stockholm den 29 april 1949.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 113.
